

Til børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye

S. 1
28. februar 2023

Manglende ikrafttrædelse af nye regler for institutionsskift og binding til sjældne studieretninger risikerer at øge polariseringen på tværs af gymnasierne

Kære Mattias Tesfaye

Danske Gymnasier og Gymnasieskolernes Lærerforening finder det problematisk, at du har truffet beslutning om ikke at lade ændringerne af lov om de gymnasiale uddannelser træde i kraft i implementeringen af de nye regler for kapacitetsstyring og elevfordeling, jf. lov L 157. Foreningerne frygter, at beslutningen vil medføre en yderligere polarisering på tværs af de gymnasiale institutioner.

Med lov L 157 om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser blev det vedtaget, at der som led i den nye elevfordelingsmodel også skulle foretages ændringer i to paragraffer i lov om de gymnasiale uddannelser (jf. § 4 i L 157). Den ene paragraf (§ 14 b i gymnasieloven) vedrører en begrænsning i en elevs mulighed for at skifte institution uden skift af uddannelse til kun at ske i forbindelse med flytning eller problemer med elevens trivsel. Den anden paragraf (§ 20 i gymnasieloven) handler om, at en elev er bundet til en sjælden studieretning, hvis eleven har fået forrang til denne, og studieretningen bliver oprettet.

Det er DG og GL's opfattelse, at de to regelændringer blev foreslået med henblik på at skabe de bedste rammer for, at alle gymnasier kan fastholde et fagligt bæredygtigt uddannelsesmiljø, hvor færre elever skifter institution efter skolestart og sjældne studieretninger underbygger et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger for elever i alle områder af Danmark.

Når § 14 b ikke træder i kraft, er det foreningernes vurdering, at det vil øge polariseringen på tværs af gymnasierne og udfordre både elevsammensætningen og et fagligt bæredygtigt uddannelsesmiljø på udvalgte gymnasier, fordi elever, der er blevet fordelt til et gymnasium, de ikke ønsker at gå på, hurtigt skifter til et andet.

De foreslåede ændringer af § 20 skal ses i sammenhæng med, at en ansøger kan opnå forrang til optagelse på en institution ved at søge en sjælden studieretning. Hvis eleven ikke bindes til studieretningen, kan forrangen anvendes strategisk til at omgå elevfordelingsreglerne og ”komme foran i køen” til at blive optaget på et populært gymnasium, uden det har konsekvenser for eleven, der kan vælge en anden studieretning ved grundforløbets afslutning. Dette bidrager også til yderligere polarisering og udfordrer et tilstrækkeligt og varieret tilbud af studieretninger. Det sker eksempelvis, hvis eleven bliver optaget på baggrund af at have søgt den sjældne studieretning Latin A/Græsk A, men vælger Samfundsfag A/Engelsk A efter optagelse er fundet sted.

S. 2
28. februar 2023

Foreningerne undrer sig også over, at børne- og undervisningsministeriet via bekendtgørelse om ansøgning til gymnasiale uddannelser og forrang til visse ansøgere, der trådte i kraft 15. februar, har øget antallet af sjældne studieretninger, der kan give forrang. Du har flere gange udtrykt, at du ønsker mindre polariserede gymnasier, og jo flere studieretninger, der kan give forrang, des flere elever vil forsøge denne mulighed, og det vil øge polariseringen.

På nuværende tidspunkt er der angivet en række sjældne studieretninger i bilag 1 i bekendtgørelse om ansøgning til de gymnasiale uddannelser og forrang for visse ansøgere. Alene for uddannelsen til almen studentereksamen er der angivet 12 lokale studieretninger, der betragtes som sjældne, og mere end 27 kombinationsmuligheder af centralt fastsatte studieretninger, der betragtes som sjældne, såfremt de alene udbydes et sted i gymnasiesamarbejdets område. Hertil kommer, at der ikke er fastsat regler for, hvor mange ansøgere en institution må optage med forrang, og det er institutionens ansvar at fastsætte saglige kriterier for tildeling af forrang.

DG og GL vil opfordre dig til at omgøre din beslutning om ikke at lade de to paragraffer i gymnasieloven træde i kraft samt at indskrænke antallet af sjældne studieretninger, så der er færre muligheder for at få forrang, så længe eleverne ikke kan bindes til studieretningerne.

Vi vil meget gerne have et møde med dig om sagen.

Med venlig hilsen

Henrik Nevers, formand for Danske Gymnasier

Tomas Kepler, formand for Gymnasieskolernes Lærerforening